

Argumentul Conferinței naționale “Stările Generale ale Filosofiei” (ediția a III-a)
Iași, 16-19 octombrie 2025

Gândire critică, înțelegere, intersubiectivitate

Cea de-a treia ediție a *Stărilor Generale ale Filosofiei*, care va avea loc la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași între 16 și 19 octombrie 2025, este organizată de Departamentul de Filosofie, în cadrul Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea Al.I. Cuza din Iași.

Reunind câteva zeci de specialiști în Filosofie de la principalele instituții filosofice (Academia Română - Secția de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie - , facultăți și departamente de Filosofie din țară, institute de cercetare în domeniul filosofiei) și din liceele cu tradiție în învățământul filosofic românesc, *Societatea Română de Filosofie* își reafirmă prezența publică și sagacitatea în cadrul acestui eveniment periodic anual, care poartă în anul 2025 un titlu sugestiv: *Gândire critică, înțelegere, intersubiectivitate*.

Pe lângă cele două prelegeri care deschid lucrările din anul acesta (susținute de doi respectabili academicieni), participanții vor putea audia și se vor putea angaja în dialog filosofic cu profesori și cercetători în Filosofie (de la Universitățile din Baia Mare, București, Chișinău, Cluj-Napoca, Craiova, Galați, Iași, Suceava, Timișoara) care vor susține prelegeri sau vor modera ateliere și mese rotunde ale căror subiecte vor gravita în jurul celor trei concepte descrise de titlul conferinței.

Nevoia din ce în ce mai presantă de *gândire critică* (văzută nu doar ca disciplină academică ce descrie abilități și competențe logico-filosofice, ci mai ales ca o capacitate activă a cetățeanului informat, onest și participant la dezbaterile democratice) este un fapt care nu mai are nevoie de nici o justificare în timpurile noastre.

Însă ceea ce trebuie circumscris și nuanțat este modalitatea în care rigoarea conceptelor filosofice se poate îmbina cu necesara empatie față de Celălalt, într-o societate tot mai polarizată de pasiuni care obnubilează dialogul rațional și care ridică bariere de comunicare și acțiune neașteptate, adeverind teza lui Friedrich Schlegel (*neînțelegerea* este mai obișnuită între oameni decât *înțelegerea*).

Acest dificil raport între rațional și irațional, între înțelegere și absurd, între bine comun și închidere egoistă ar merita abordat, poate, și cu ajutorul unui operator cu rol de mediere și de *deschidere intersubiectivă*: arta. Dacă este adevărat că adevărata cunoaștere este aceea care declanșează o *metanoia*, așa cum o știm de la Platon, este la fel de adevărat că rațiunea are nevoie adesea, pentru a-și aduce conceptele sub ochii celor care se complac, zgometos, în peștera umbrelor, de un vector emoțional care îi sensibilizează și îi face mai predispuși (fie și pentru o clipă), de a ieși din ei înșiși pentru întinde mâna spre Celălalt.

Și poate este tot atât de adevărat, într-o epocă în care cultura gramatical-mnemonică a cărților din biblioteci este înlocuită într-un ritm faustic de moda vizual-interactivă a ecranelor algoritmice (adesea cu scop politic), că predarea Filosofiei în licee și în facultăți trebuie să caute *noi metode pedagogice* prin care mintea celor iubitori de înțelepciune, care are tendința de a se rătăci prea lesne în bazarul lumii, să poată fie adusă, ușor-ușor, spre cunoașterea de sine, pentru a ajunge ulterior la ideile clare și distincte ale lucrurilor, așa cum ne învăța Descartes.

Nimic nu ajută mai mult noile metode decât *valorizarea experienței celor aflați la început de drum filosofic*, dar și partajarea experienței profesorilor de filosofie care trebuie să găsească, fără încetare, noi limbaje pentru eterne probleme, noi imagini pentru veșnice întrebări, noi analogii pentru respectabile concepte. Pare o experiență radical diferită de *cercetarea filosofică*, dar există legături nebănuite între tatonarea pedagogică și explorarea de noi orizonturi conceptuale: mereu este urmărită cunoașterea care nu este legată de nici un folos trivial, ci doar *de dragul ei însăși*, așa cum o afirma Aristotel.

Din aceste motive, dar și din altele care se vor spune – răspicat sau aluziv, dar mereu amical - în cadrul conferinței, *Societatea Română de Filosofie* va încerca să identifice, sub forma unor concluzii care deschid reflecția ulterioară, cele mai adecvate teme și texte filosofice care pot suscita interesul și chiar entuziasmul tinerilor din licee și facultăți pentru o disciplină atât de veche încât a fost prezentă la nașterea democrației grecești, a însoțit republica romană, a insuflat Iluminismul european și a reconstruit statul modern după excesele lui totalitare care pândesc mereu, ca niște idoli cu picioarele de lut, în amurgul rațiunii.

Filosofia, veșnica iubire de înțelepciune: nu doar o academică disciplină, ci mai ales un *mod de viață*.

Cristian Moisuc,
În numele Departamentului de Filosofie organizator

Programul Conferinței Naționale “Stările Generale ale Filosofiei” (ediția a III-a), UAIC din Iași
Gândire critică, înțelegere, intersubiectivitate

Joi, 16 octombrie 2025: sosirea și cazarea participanților

Vineri, 17 octombrie 2025
(9:00 – 13:00: Aula Magna “Mihai Eminescu”)

9:00 – Deschiderea oficială a Conferinței, în prezența:

- Rectorului Universității Al. I. Cuza din Iași, prof.univ.dr. Liviu-George Maha
- Prof. univ. dr. Viorel Vizureanu, Universitatea București (decanul facultății organizatoare a ediției anterioare a Conferinței)
- Conf. univ.dr. Romeo Asiminei, UAIC din Iași (decanul facultății gazdă a ediției curente a Conferinței),
- CS I dr. Eugen Huzum (directorul Institutului de Cercetări Economice și Sociale „Gheorghe Zane”, Iași, partener oficial)
- Conf.univ.dr. Cristian Moisuc (directorul Departamentului de Filosofie organizator)

9:30 – 11:00 – Prelegere inaugurală și dezbateri:

Există un sentiment al demonstrației? Despre *qualia* cognitive
(Academician Mircea Dumitru, Academia Română)

11:00 – 11:15 – Pauză

11:15 – 13:00 – Prelegere și dezbateri:

Intenționalitatea hermeneutică a filosofiei și experiența înțelegerii
(prof.univ.dr. Ștefan Afloroaei, m.c. al Academiei Române)

13:00 – 15:00 – Pauză de masă

15:00 – 20:00 (Casa Universitarilor din Iași, etajul I, sala Ion Simionescu)

15:00 – 16:30 – Prelegere și dezbateri:

Everynight aesthetics. O explorare a unui nou tărâm estetic: cotidianul nocturn (prof. univ.dr. Dan Eugen Rațiu – UBB Cluj-Napoca)

Intervenții (enumerare non-limitativă): lect.univ.dr. Ioan Buș (Universitatea de Vest – Timișoara), conf.univ.dr. Iovan Drehe (UTCN – CUN Baia Mare), prof. Tudor Poran (Școala Lucian Blaga – Baia Mare)

16:30 – 16:45 – Pauză

16:45 – 18:15 – Masă rotundă și dezbateri:

Arta ca interogație filosofică : dimensiuni estetice și interdisciplinare ale cercetării în artă

(prof.univ.dr. Cristian Nae, UNAGE Iași și conf.univ. dr. Cornel-Florin Moraru, UNArte București)

Intervenții (enumerare non-limitativă): lect.univ.dr. Liviu Cocei (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați), conf.univ.dr. Dumitru Dodul (Universitatea de stat din Moldova – Chișinău), prof.univ.dr. Daniela Dunca (UTCN – CUN Baia Mare), lect.univ.dr. Horia Vicențiu Pătrașcu (Universitatea Politehnica din București)

18:15 – 18:30 – Pauză

18:15 – 20:00 - Lansare de carte și dezbateri:

Adrian Costache, ***Cum (să nu) predăm?***
(Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2025)

Prezintă: Prof.univ.dr. Ștefan Afloroaei (m.c. al Academiei Române), Prof.univ.dr. Ioan-Alexandru Tofan, Conf.univ.dr. Cristian Moisuc

18:15 – 20:00 (în paralel cu lansarea de carte): Sala D3, corpul D al UAIC, strada Toma Cozma nr. 3

Atelier interactiv studenți-elevi (cu participarea studenților din facultățile de filosofie din țară, profesorilor și elevilor și din mediul preuniversitar ieșean, moderat de doctoranzi și studenți de la Departamentul de Filosofie din Iași):

Actualitatea Filosofiei: design conceptual, expertiză etică, permeabilitate epistemologică

20:00 – Încheierea primei zile de lucru (...în funcție de intensitatea dezbaterilor)

Sâmbătă, 18 octombrie 2025

09:00 – 21:00 (Casa Universitarilor din Iași, etajul I, sala Ion Simionescu)

9:00 – 10:45 – Masă rotundă și dezbateri:

Filosofia pe gustul tinerilor. Un nou început (prof.dr. Cristiana Arghire, Colegiul Național de Artă “Octav Băncilă” - Iași și prof.dr. Elvira Groza, Colegiul Național „Mihai Eminescu” - Oradea).

Cu intervenția elevului Matei-David Șerban (mențiune la Olimpiada Internațională de Filosofie, Bari, 2025) și a dnei profesoare îndrumătoare Ana-Maria Fuiogă (Colegiul Național Emil Racoviță

– Iași)

Intervenții (enumerare non-limitativă): prof.univ.dr. Mihaela Frunză (UBB – Cluj-Napoca), as.univ.dr. Alexandru Lupușor (Universitatea de stat din Moldova – Chișinău), lect.univ. Dan Siserman (UTCN – CUN Baia Mare)

10:45 – 11:00 – Pauză

11:00 – 12:15 – Prelegere și dezbatere:

Lecția de filosofie în paradigma pedagogiei hermeneutice (lect.univ.dr. Adrian Costache, UBB Cluj-Napoca).

Intervenții (enumerare non-limitativă): prof.dr. Doru Căstăian (Liceul de Arte D. Cuclin, Galați), as.univ.dr. Armand Voinov (Universitatea de Vest, Timișoara), prof.univ.dr. Petru Dunca (UTCN – CUN Baia Mare)

12:15 – 12:30: **Moment muzical** (CNAOB Sax Group). Locul desfășurării: Corpul A al UAIC (intrarea laterală), Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice.

12:15 – 20.15 : **“Eu este un altul”. Intersecții conceptual-artistice** (expoziție a elevilor Colegiul Național de Artă “Octav Băncilă”, Iași). Locul desfășurării: Corpul A al UAIC (intrarea laterală), Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice.

12:30 – 14:15: Pauză de masă

14:15 – 16:15: Masă rotundă și dezbatere:

Filosofia și spațiul public: (i)raționalitate, dialog, (ne)înțelegere. De la individ la comunitate (prof.univ.dr. Cristian Iftode – Universitatea București, prof.univ. Claudiu Mesaroș – Universitatea de Vest, prof.univ.dr. Ciprian Mihali – UBB Cluj-Napoca, lect.univ.dr. Dan Nica – FJSC București)

Intervenții (enumerare non-limitativă): prof.univ.dr Wilhelm Dancă (m.c. al Academiei Române), prof.univ.dr. Adriana Neacșu (Universitatea din Craiova), as.univ.dr. Paul Gabriel Sandu (Universitatea București)

16:15 – 16:30: Pauză

16:30 – 17:45 – Masă rotundă și dezbatere:

Situația cercetării actuale în filosofie (moderator: CS III dr. Ionuț Bârliba, ICES Gheorghe Zane, Iași)

Intervenții (enumerare non-limitativă): conf.univ.dr. Cătălin Bobb (UTCN – CUN Baia Mare), prof.univ.dr. Eugenia Bogatu (Universitatea de stat din Moldova – Chișinău), prof.univ.dr.

Constantin Stoenescu (Universitatea București)

17:45 – 18:00: Pauză

18:00 – 21:00 - **Întâlnire de lucru a Societății Române de Filosofie**

Duminică, 19 octombrie 2025

09:00-12:00 - Încheierea Conferinței și plecarea participanților